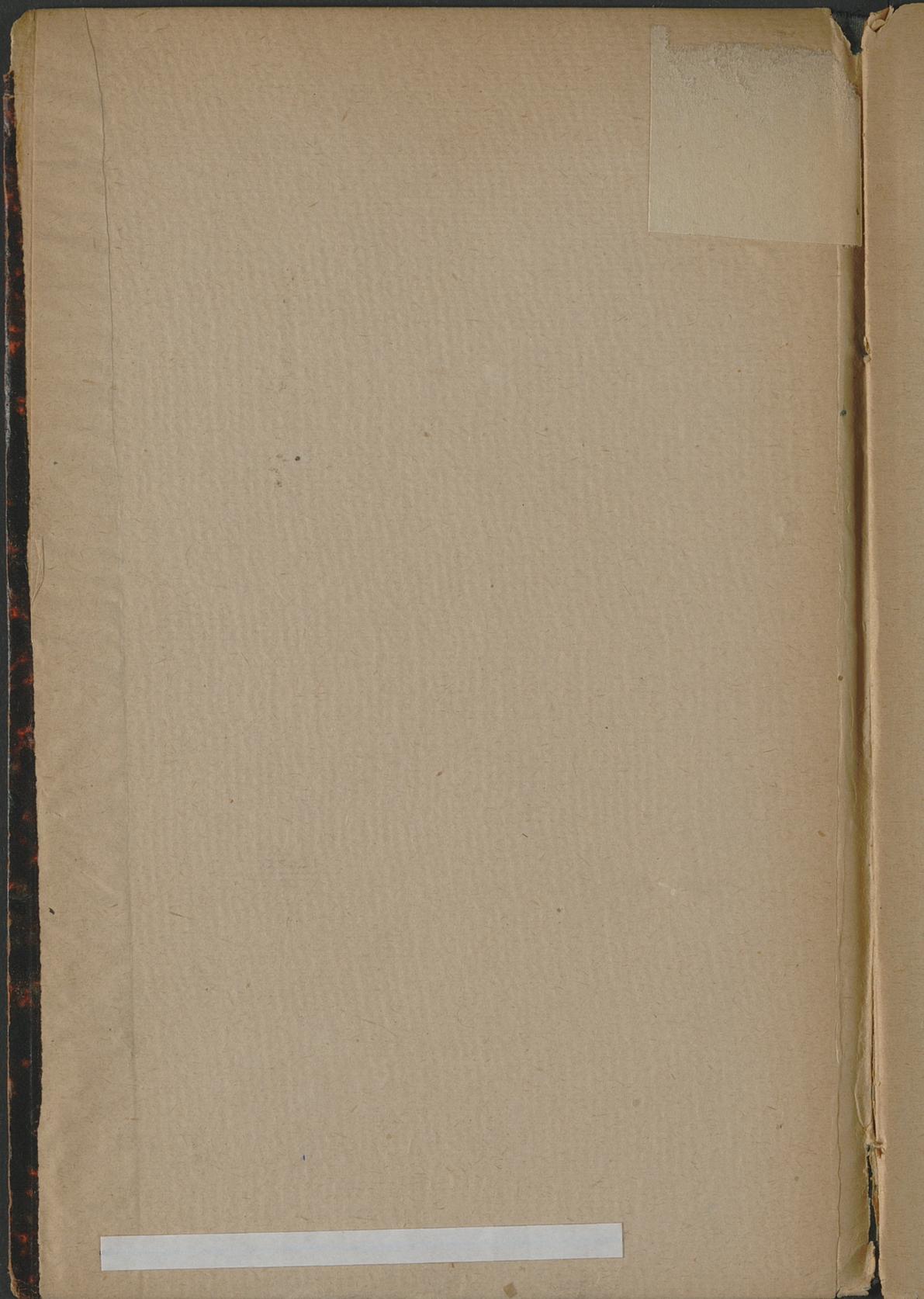
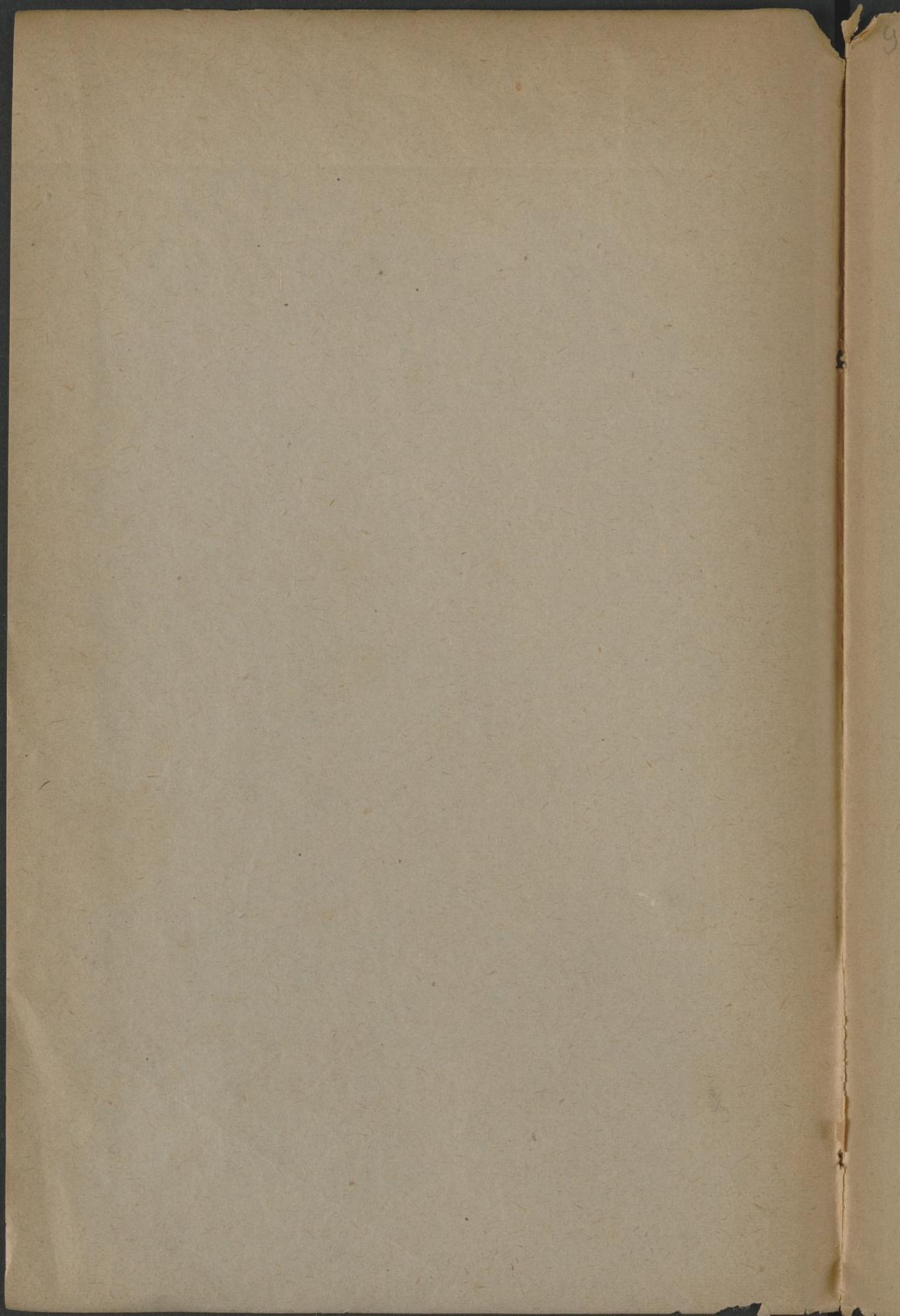

BIBLIOTEKA
Z. N. im. Ossolińskich

98.008

+1

99.

PLAN NAUKOWY

DLA

SZKÓŁ WYDZIAŁOWYCH ŻENSKICH.

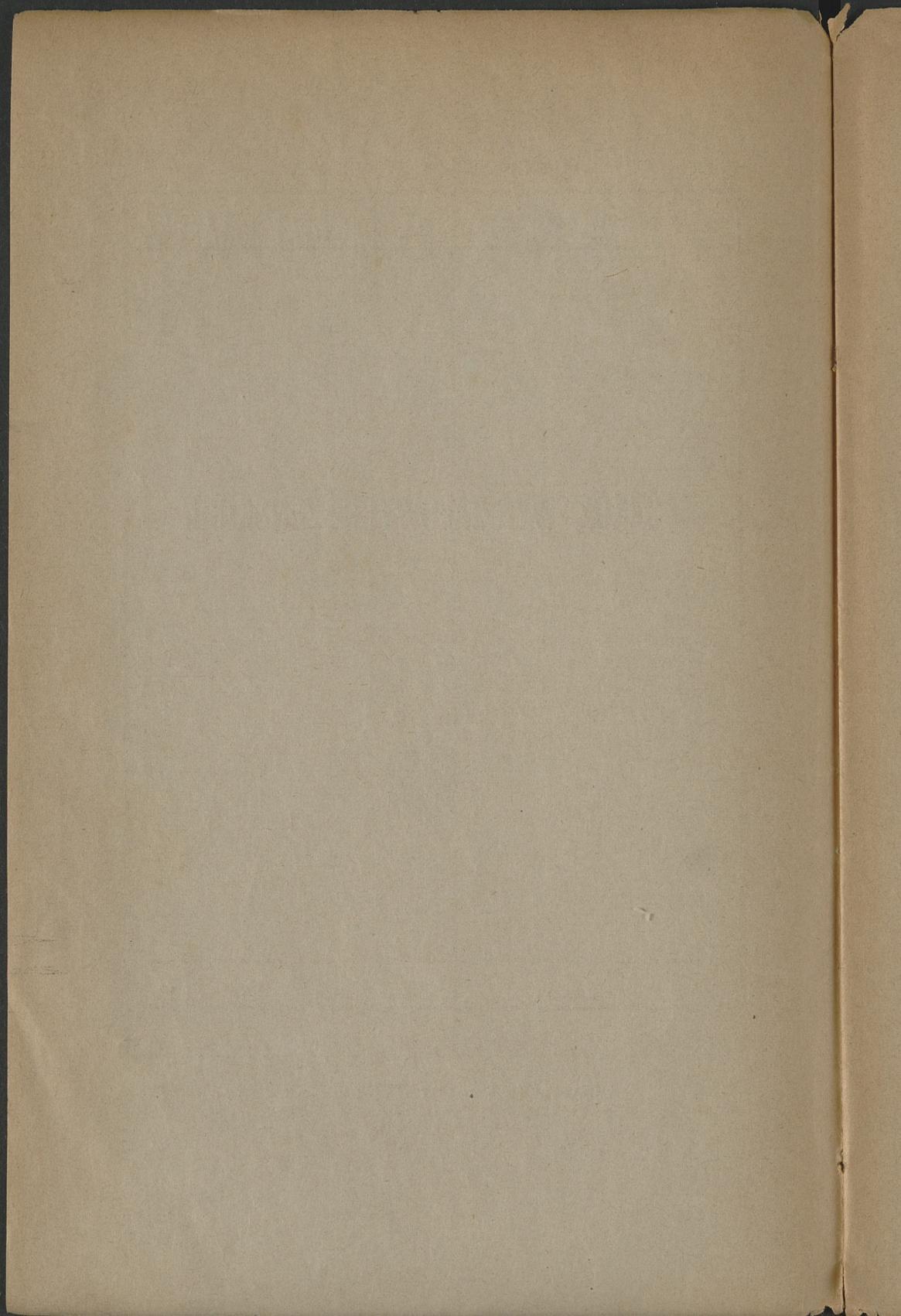
98008

98008

W E L W O W I E.

NAKŁADEM C. K. RADY SZKOLNEJ KRAJOWEJ.

1893.

Wymiar godzin tygodniowy.

Przedmioty naukowe	I. klasa	II. klasa	III. klasa	IV. klasa
Religia	2	2	2	2
Język polski	4	4	4	4
Drugi język krajowy *)	2	2	2	2
Język niemiecki	4	4	4	4
Geografia	1	1	1	—
Historia powszechna	2	2	2	3
Nauki przyrodnicze:	a) Historia naturalna	2	2	—
	b) Fizyka	—	—	3
Gospodarstwo domowe (w półroczu letnim)	—	—	—	2
Hygiena (Nauka o zachowaniu zdrowia w półr. zimowym)	—	—	—	2
Rachunki w połączeniu z rachunkowością pojedynczą	2	2	2	2
Pisanie	1	1	—	—
Rysunki	3	3	3	3
Roboty ręczne kobiece	4	4	4	4
Śpiew	1	1	1	1
Razem	28	28	28	28
Bez drugiego języka krajowego	26	26	26	26

*) **Uwaga.** Statut każdej szkoły wydziałowej, uchwalony przez Sejm krajowy, rozstrzyga, czy nauka drugiego języka krajowego ma być w tej szkole obowiązkowym przedmiotem nauki.

I. Religia.

Rozkład przedmiotu naukowego na każdą klasę oznaczy w myśl §. 5. państwowej ustawy szkolnej z dnia 14. maja 1869 (Nr. 62. Dz. p. p.) właściwa władza kościelna (zwierzchność zboru izraelskiego).

II. Język polski (wykładowy).

Cel nauki: 1) Stylistyczne władanie w mowie i piśmie; 2) czytanie biegle, płynne i z właściwym wyrazem; 3) gruntowne i jasne rozumienie rzeczy czytanych; 4) znajomość głównych form poezji i prozy; 5) kształcenie uczuć religijnych, patriotycznych, estetycznych i woli, w ogóle uszlachetnianie umysłu.

Klasa I.

4 godziny tygodniowo.

a) **Czytanie.** Czytanie płynne i wyraziste; objaśnianie czytanych ustępów co do myśli i formy; opowiadanie treści przeczytanych i opracowanych ustępów; uczenie się na pamięć i należyte wygłaszanie wzorowych ustępów poetycznych i prozaicznych.

b) **Gramatyka.** Powtórzenie wiadomości o zdaniu nagiem i rozwiniętem, nabytych w szkole ludowej pospolitej.

c) **Ćwiczenia piśmienne.** Streszczenia krótkich utworów poetycznych i prozaicznych; opowiadania i łatwe opisy według danej dyspozycji; z pism, nadarżających się powszechnie w życiu, listy. Miesięcznie dwa ćwiczenia piśmienne.

Klasa II.

4 godziny tygodniowo.

a) **Czytanie.** Dalsze ćwiczenia jak w klasie I.

b) **Gramatyka.** Nauka o zdaniu złożonem w głównych zarysach z uwzględnieniem interpunkcji i przygodne pouczenia o najważniejszych rodzajach zdań złożonych. Wiadomości ze składni rzędu podawane przygodnie.

c) **Ćwiczenia piśmienne.** Streszczenia opracowanych ustępów; opowiadania, opisy i porównania podług danej dyspozycji; pisma, nadarżające się w życiu, w szczególności listy, karty korespondencyjne, telegramy, przekazy, potwierdzenia odbioru, kwity, świadectwa służbowe. Miesięcznie dwa ćwiczenia piśmienne.

Klasa III.

4 godziny tygodniowo.

a) Czytanie. Dalsze ćwiczenia w płynnym i pięknym czytaniu; objaśnianie i opowiadanie wzorowych ustępów prozaicznych i poetycznych; objaśnianie odczytanych ustępów pod względem treści, toku myśli i formy, z uwzględnieniem zasad stylistycznych i szczególniejszych zwrotów języka. Na podstawie książki pouczenia o najważniejszych kształtach poezji i prozy, tudzież wiadomości biograficzne o najznakomitszych postaciach literackich. Wyuczanie się na pamięć i należyte wygłaszanie wzorowych ustępów, bądź prozaicznych, bądź poetycznych.

b) Wypracowania piśmienne. Szersze opisy i opowiadania, których treść brać można z zakresu innych przedmiotów; pisma, nadarzające się w życiu praktycznym, w szczególności powtórzenie poznanych form z klas poprzednich, nadto: podanie, zamówienie, rachunek, pobranie pocztowe. Miesięcznie dwa ćwiczenia piśmienne.

Klasa IV.

4 godziny tygodniowo.

a) Czytanie. Czytanie, objaśnianie i rozbiór utworów prozaicznych i poetycznych; wiadomości biograficzne o najznakomitszych postaciach literackich na podstawie lektury; powtórzenie i ugrupowanie nabytych wiadomości o kształtach poezji, prozy i o najcelniejszych pisarzach.

b) Wypracowania stylistyczne jak w klasie III. Pisma, nadarzające się w życiu praktycznym, ze szczególnem uwzględnieniem gospodarstwa domowego. Miesięcznie dwa ćwiczenia piśmienne.

III. Drugi język krajowy.

Nauka postępuje tym samym tokiem co nauka języka wykładowego, jednakże nauka gramatyki ogranicza się wyłącznie do poznawania form i właściwości języka.

IV. Język niemiecki.

Cel nauki: 1) Rozumienie języka w mowie i piśmie; 2) władanie nim w mowie i piśmie w zakresie życia codziennego; 3) biegle i poprawne czytanie druku i pisma.

Klasa I.*4 godziny tygodniowo.*

a) **Czytanie.** Poprawne i płynne czytanie. Wyjaśnianie i opowiadanie treści odczytanych ustępów krótszych, na-przód jako odpowiedzi na pytania, następnie samodzielnie zdaniami krótkimi; rozmowy na podstawie treści odczytanych ustępów; wyuczanie się na pamięć i wygłaszanie słów, zwrotów i całych ustępów, poprzednio należycie wyjaśnionych, bądź prozaicznych, bądź poetycznych.

b) **Nauka gramatyki** odbywa się przygodnie w ścisłym związku z czytaniem i mówieniem. W szczególności powtórzą uczenie odmianę rzeczownika i czasownika, odmianę imion własnych, odmianę zaimków, zdanie nagie i rozwinięte, tudzież określniki z uwzględnieniem ich uszykowania, zdanie złożone w głównych zarysach.

c) **Ćwiczenia piśmienne.** Ćwiczenia ortograficzne; pisanie z pamięci ustępów memorowanych; pisanie treści krótkich, poprzednio odczytanych, należycie wyjaśnionych i opowiedzianych ustępów na pytania; krótkie opisy i opowiadania jako odpowiedzi na pytania. Miesięcznie dwa zadania.

Uwaga. Na godzinach języka niemieckiego rozmawia nauczyciel (nauczycielka) z dziećmi po niemiecku.

Klasa II.*4 godziny tygodniowo.*

a) **Czytanie.** Dalsze ćwiczenia jak w klasie I.

b) **Nauka gramatyki,** przygodnie w ścisłym związku z czytaniem i mówieniem, obejmuje powtarzanie i uzupełnienie znajomości form, szczególnie czasownika, naukę o zdaniu złożonym, zasady składni zgody, rządu i szyku w głównych zarysach.

c) **Ćwiczenia piśmienne.** Jak w klasie I.

Uwaga. W klasie II., III. i IV. na godzinach nauki języka niemieckiego używać należy wyłącznie tego języka.

Klasa III.*4 godziny tygodniowo.*

a) **Czytanie.** Czytanie płynne i wyraziste; objaśnianie odczytanych ustępów pod względem treści i formy, tudzież

związku poszczególnych myśli, w języku niemieckim; swobodniejsze opowiadanie treści odczytanych ustępów; dłuższe rozmowy w języku niemieckim na podstawie treści odczytanych ustępów; uwzględnianie wyrazów i zwrotów, podobną myśl wyrażających; wyuczanie się na pamięć i wyraziste wygłoszenie odczytanych poprzednio i należycie wyjaśnionych ustępów, bądź prozaicznych, bądź poetycznych.

b) Nauka gramatyki i c) ćwiczenia piśmienne tym samym sposobem jak w klasie poprzedniej. Nadto należy ćwiczyć uczennice w układaniu zwyczajnych pism, nadarżających się w życiu potocznym, tokiem wskazanym w nauce języka wykładowego w klasie I. i II. podług dokładnie opracowanych wzorów. Miesięcznie po 2 ćwiczenia piśmienne.

Klasa IV.

4 godziny tygodniowo.

a) Czytanie. Dalsze ćwiczenia jak w klasie III.

b) Nauka gramatyki. Przygodne powtórzenie nauki z klas poprzednich.

c) Ćwiczenia stylistyczne. Jak w klasie III; pisma, nadarżające się w życiu praktycznym, tokiem wskazanym w nauce języka wykładowego w klasie III. i IV. Miesięcznie dwa ćwiczenia piśmienne.

V. G e o g r a f i a.

Cel nauki: Znajomość geografii Europy, w szczególności kraju rodzinnego i monarchii austriacko-węgierskiej, a innych części świata w zarysie, z uwzględnieniem klimatu, płodów, przemysłu, handlu i stosunków etnograficznych.

Klasa I.

1 godzina tygodniowo.

Poznanie kraju rodzinnego i monarchii austriacko-węgierskiej, z uwzględnieniem produkcji, przemysłu, handlu i stosunków etnograficznych.

Klasa II.

1 godzina tygodniowo.

Geografia Europy, zwłaszcza środkowej, ze szczególnym uwzględnieniem klimatu, produkcji i stosunków przemysłowych, handlowych i etnograficznych.

Klasa III.*1 godzina tygodniowo.*

Poznanie innych części świata w zarysie, ze szczególnem uwzględnieniem klimatu, produkeyi i stosunków etnograficznych. Najważniejsze wiadomości o ziemi jako ciele niebieskiem i jej stosunku do słońca i księżyca.

VI. H i s t o r y a.

Cel nauki: 1. Znajomość dziejów kraju rodzinnego i monarchii austriacko-węgierskiej w najważniejszych jej postaciach i wypadkach. 2. Znajomość najwybitniejszych wypadków z dziejów powszechnych. 3. Znajomość zasad konstytucyi państwowej, tudzież obowiązków i praw obywatelskich. 4. Kształcenie uczuć patriotycznych i charakteru młodzieży.

Klasa I.*2 godziny tygodniowo.*

Historia kraju rodzinnego w porządku chronologicznym, z nawiązaniem do niej najważniejszych wydarzeń z dziejów monarchii i z dziejów ludzkości w ogóle.

Klasa II.*2 godziny tygodniowo.*

Dzieje monarchii austriacko-węgierskiej z nawiązaniem do nich najważniejszych wypadków z dziejów kraju rodzinnego i najważniejszych wydarzeń z dziejów ludzkości w ogóle zwłaszcza odkryć i wynalazków.

Klasa III.*2 godziny tygodniowo.*

Obrazki i biografie z dziejów starożytnych i średnio-wiecznych, w porządku chronologicznym ułożone. Wynalazki i odkrycia wieków średnich.

Klasa IV.*3 godziny tygodniowo.*

Dzieje nowożytne w obrazkach i biografiach w porządku chronologicznym do najnowszych czasów doprowadzone. Po-

wtórzenie treściwe całego materiału naukowego z klas poprzednich i powiązanie nabytych wiadomości w całość.

VII. Nauki przyrodnicze.

A. HISTORIA NATURALNA.

Cel nauki: 1) Znajomość najważniejszych płodów natury ze wszystkich trzech królestw, z uwzględnieniem ich użyteczności i szkodliwości, tudzież zastosowania w życiu praktycznym, w gospodarstwie domowym, przemyśle i handlu.

2) Znajomość budowy ciała ludzkiego i najważniejszych zasad pielęgnowania zdrowia.

3) Nauka ta ma wpływać na wychowanie młodzieży tak samo, jak nauka języka ojczystego, a nadto ma rozwijać zmysł obserwacji i zamiłowanie przyrody.

Klasa I.

2 godziny tygodniowo.

Poznanie najważniejszych zwierząt swojskich i obcych, z uwydatnieniem ich użyteczności lub szkodliwości, tudzież zastosowania w gospodarstwie domowym. Pouczenia o ochronie zwierząt użytecznych a tępieniu szkodliwych. Pouczenia o budowie ciała ludzkiego i najważniejsze wiadomości z higieny.

Klasa II.

2 godziny tygodniowo.

Poznanie najważniejszych roślin i minerałów, z uwydatnieniem ich użyteczności lub szkodliwości i zastosowania w gospodarstwie domowym. Powtórzenie zasad higieny i pouczenia o pomocy w nagłych wypadkach.

B. FIZYKA.

Cel nauki: Poznanie najważniejszych fizykalnych zjawisk i przeobrażeń chemicznych w przyrodzie, z uwzględnieniem zastosowania ich w życiu codziennym i w gospodarstwie domowym.

Klasa III.

3 godziny tygodniowo.

Ogólne własności ciał i najważniejsze wiadomości z nauki o ciepłe, głośnie, świetle, magnetyzmie, elektryczności

ni z mechaniki ciał stałych, płynnych i lotnych, z wykazaniem zastosowania zjawisk i praw przyrody w życiu codziennym i w gospodarstwie domowym.

Klasa IV.

1 godzina tygodniowo.

Najważniejsze przeobrażenia chemiczne w przyrodzie, szczególnie takie, które mają zastosowanie w życiu codziennym i w gospodarstwie domowym.

VIII. Gospodarstwo domowe.

Klasa IV.

2 godziny tygodniowo w półroczu letnim.

Cel i zakres nauki: 1. Rozbudzanie zamiłowania do zajęć kobiecych. 2. Zaznajomienie uczennic z przymiotami dobrej gospodyni, ze sposobem utrzymywania ładu, porządku i czystości w pomieszkaniu i kuchni, z przyrządzeniem racjonalnym najpospoliciej używanych pokarmów i napojów, z cenami i właściwościami rozmaitych gatunków żywności i z przechowywaniem zapasów tejże, z praniem, prasowaniem i utrzymywaniem bielizny, wywabianiem plam, ze wskazówkami oszczędności i gospodarności w zakresie gospodarstwa.

Nauka ta ma obejmować powtórzenie i uzupełnienie wiadomości, nabytych z tego zakresu w naukach przyrodniczych.

IX. H y g i e n a.

Klasa IV.

2 godziny tygodniowo w półroczu zimowym.

Cel i zakres nauki: Zaznajomienie uczennic z zasadami pielęgnowania zdrowia i sposobami ratowania osób w nagłych wypadkach. Nauka ma się opierać na wiadomościach o budowie ciała ludzkiego, nabytych w klasie I, i obejmować powtórzenie i uzupełnienie wiadomości o pielęgnowaniu zdrowia, nabytych w klasie I. i II.

X. Rachunki w połączeniu z rachunkowością pojedynczą.

Cel nauki: Nauka rachunków doprowadzić ma uczenie do biegłego i samodzielnego rozwiązywania zagadnień rachunkowych, następujących się w życiu praktycznym, szczególnie w sprawach gospodarskich, tak z pamięci jakoteż cyframi, nadto ma zaznajomić je z rachunkowością pojedynczą, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania jej do potrzeb gospodarstwa domowego.

Klasa I.

2 godziny tygodniowo.

Cztery działania liczbami całkowitymi, dziesiętnymi, wielorakimi i ułstkami zwyczajnymi; zagadnienia praktyczne; dokładne zaznajomienie z miarami i wagami metrycznymi, z monetami krajowymi. Co miesiąc jedno zadanie szkolne.

Klasa II.

2 godziny tygodniowo.

Powtórzenie materiału z poprzedniej klasy. Rozwiązywanie zagadnień z reguły trzech pojedynczej i złożonej za pomocą wnioskowania; stosunki, proporcje; rachunek procentu. Zadania piśmienne jak w klasie I.

Klasa III.

2 godziny tygodniowo.

Powtórzenie materiału z poprzedniej klasy. Obliczanie powierzchni figur płaskich w zakresie zagadnień z życia codziennego. Zaznajomienie z najważniejszymi jednostkami monet zagranicznych. Rachunek spółki pojedynczy i złożony; rachunek mieszaniny i rachunek łańcuchowy. Zadania piśmienne jak w klasie poprzedniej.

Klasa IV.

2 godziny tygodniowo.

Powtórzenie materiału z klas poprzednich. Obliczanie objętości brył geometrycznych w zakresie zagadnień z życia

codziennego. Łatwiejsze zagadnienia z nauki o procencie składanym; obliczanie rabatu i dyskontu; rachunkowość pojedyncza z zastosowaniem do gospodarstwa domowego; o papierach wartościowych. Zadania jak w klasie poprzedniej.

XI. P i s a n i e.

Cel nauki: 1. Wyrobienie pisma wyraźnego i kształtnego. 2. Kształcenie zamiłowania porządku, czystości i piękna.

Klasa I.

1 godzina tygodniowo.

Ćwiczenia w pisaniu liter, wyrazów i zdań pismem łacińskim i niemieckim na jednej linii.

Klasa II.

1 godzina tygodniowo.

Dalsze ćwiczenia jak w klasie I., przy czem dążyć należy do wyrobienia pisma rączego, a zarazem kaligraficznego. Pismo rondowe.

XII. R y s u n k i.

Cel nauki: 1. Wprawa oka i ręki. 2. Znajomość najważniejszych form płaskich i brył geometrycznych. 3. Wprawienie uczenia do biegłego rysowania, pomniejszania, powiększania, w ogóle zastosowywania danych wzorów do rozmaitych robót ręcznych, jakoto haftów, aplikacyi, ozdobnych liter i monogramów, 4. Znajomość zasad nauki o barwach. 5. Kształcenie wyobraźni i poczucia piękna.

Klasa I.

3 godziny tygodniowo.

Koło i pięciobok umiarowy i rozwijające się na ich tle formy ornamentalne. Rozmaicie ukształtowane linie krzywe i złożone z nich liście i rozety jako składniki ornamentu wolnego.

Klasa II.*3 godziny tygodniowo.*

Powtórzenie nauki z klasy poprzedzającej i dalsze rysowanie ornamentów. Pierwsze początki nakładania farbami i wprawiania w wyciąganiu konturów w tuszem lub atramentem.

Początki rysunku geometrycznego za pomocą przyrządów do rysowania. Omówienie ważniejszych figur i brył geometrycznych.

Klasa III.*3 godziny tygodniowo.*

Dalsze rysowanie ornamentów płaskich z wolnej ręki; wyciąganie piórem; zasady nauki o barwach; nakładanie farbami; powiększanie lub pomniejszanie danych wzorów; rysowanie ozdobnych liter i monogramów, zastosowanych do robót ręcznych.

Klasa IV.*3 godziny tygodniowo.*

Rysowanie ornamentów trudniejszych, kolorowanych, z zastosowaniem do robót kobiecych.

Rysowanie wzorów do haftu, aplikacyi.

Uwaga: Nauce rysunków towarzyszą stosowne pouczenia, objaśniające o stylach i zastosowaniu każdego ornamentu.

XIII. Roboty ręczne kobiece.

Cel nauki: Celem nauki jest: 1. uzdolnić dziewczęta i wprawić do biegłego i samodzielnego wykonywania najzwyklejszych i najpotrzebniejszych w życiu codziennem robót kobiecych; 2. rozbudzić zamiłowanie do pracy ręcznej, do porządku, schludności i oszczędności; 3. kształcić poczucie piękna.

Uwaga. Na wszystkich stopniach towarzyszą nauce pouczenia o materiałach, używanych do robót, o ich rodzajach, poznawaniu, dobroci, pochodzeniu i cenie. Nadto zwracać należy uwagę przedewszystkiem na wzory rodzime.

Klasa I.*4 godziny tygodniowo.*

Nauka szycia: wyuczenie na płátku szycia przed igłą, za igłą, stebnowania, obrębiania, podszewkowania, szycia

wierzchem, szwu francuskiego, marszczenia, cerowania
zwyczajnego i łątania.

Ręcznik, fartuszek, koszula łątwego kroju z listewką
lub kaftanik (ozdobiony ściągiem krzyżykowym). Cerowanie
i łątanie białizny.

Klasa II.

4 godziny tygodniowo.

Wydoskonalenie w szyciu: powtórzenie szycia, wyuczenie
zakładek, mereżowania, dziurek do zapinania, dziergania,
dziurek sznurkowych na płatku. Dalsze ćwiczenia w cerowaniu
i łątaniu.

Początki haftu, ściągię gałązkowy, ściągię Holbeina.

Szycie koszuli z bluzą ozdobną lub haft na poszewce.

Klasa III.

4 godziny tygodniowo.

Nauka kroju białizny. Szycie białizny i znaczenie.

Dalsza nauka haftu: haft atłaskowy, znaczenie mono-
gramów ściągiem atłaskowym. Dalsze ćwiczenia w dzier-
ganiu i sznurkowaniu dziurek.

Klasa IV.

4 godziny tygodniowo.

Dalsza nauka kroju białizny.

Znaczenie haftem atłaskowym liter ozdobnych i mono-
gramów na chustkach, serwetach, poszewkach.

Powtórzenie i wydoskonalenie robót z klas poprzednich;
w szczególności wprawa w ozdobnych rodzajach ściągię
nicią kolorową, ściągię Holbeina, krzyżyków na obie strony
jednakich itp.

XIV. Ś p i e w.

Celem nauki śpiewu jest: 1. wykształcenie głosu
i słuchu muzycznego; 2. uszlachetnianie umysłu; 3. kształ-
cenie uczuć religijnych i patriotycznych; 4. uzdolnienie
uczeń do śpiewania łatwiejszych pieśni na jeden, dwa lub
trzy głosy, ze szczególnem uwzględnieniem pieśni ludo-
wych i kościelnych.

Klasa I.*1 godzina tygodniowo.*

Nuty w kluczu skrzypcowym, wartość nut, takt, pauzy, kropki. Gamy i interwale w zakresie oktawy. Łatwiejsze pieśni z nut oraz trudniejsze na 1 lub 2 głosy ze słuchu.

Klasa II.*1 godzina tygodniowo.*

Zwyklejsze gamy majorowe. Rytm i ważność jego w śpiewie choralnym. Ćwiczenia w tonacjach majorowych na jeden i dwa głosy. Śpiewanie z nut utworów na dwa głosy.

Klasa III.*1 godzina tygodniowo.*

Gamy minorowe i majorowe. Wyrazy, oznaczające charakter tempa, i znaki ekspresyjne. Pieśni choralne na 2 i 3 głosy i ćwiczenia.

Klasa IV.*1 godzina tygodniowo.*

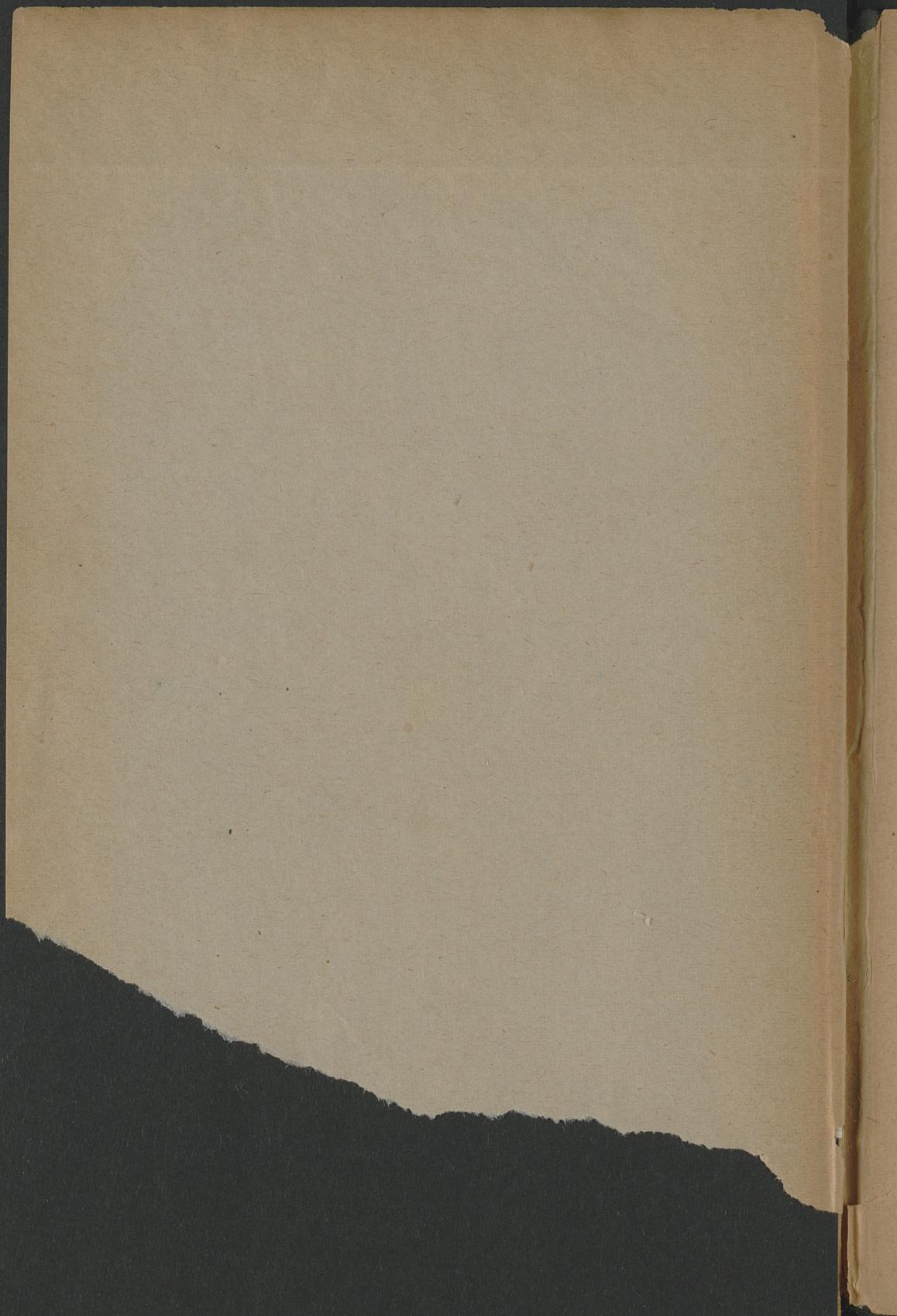
Krótkie objaśnienia, czem jest muzyka, jej wpływ na uszlachetnianie umysłu i serca i pouczenia o głównych formach utworów muzycznych.

Śpiewy choralne na 2 i 3 głosy i ćwiczenia.

Uwaga. W każdej klasie należy wyuczyć na pamięć kilku stosownych pieśni religijnych i patryotycznych; hymn ludu.

Zakład Narodowy
im. Ossolińskich

1100117496

